

Gedragcode maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur, milieu en duurzame ontwikkeling

1. Inleiding

Deze Gedragcode is opgesteld en ondertekend door maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van natuur, milieu en duurzame ontwikkeling (voor de ondertekenaars zie onderaan de Gedragcode). De Gedragcode onderstreept onze gemeenschappelijke inzet om verantwoordelijk en transparant te handelen. Daarmee willen wij onze maatschappelijke positie markeren en belanghebbenden duidelijkheid geven over hoe wij ons in het maatschappelijke verkeer gedragen en uiting geven aan de publieke verantwoordingsplicht die wij voelen.

2. Wie we zijn

Wij zijn onafhankelijke Nederlandse non-profit organisaties die nationaal en internationaal werken aan duurzame ontwikkeling, bescherming van natuur en landschap en de kwaliteit van het milieu. Wij zijn er trots op dat wij, gesteund door veel mensen, kunnen opkomen voor ecologische duurzaamheid.

3. Hoe wij werken

Ons recht om te handelen baseren wij op de universeel erkende vrijheden van meningsuiting, vergadering en vereniging, op onze bijdrage aan democratische processen, en op de waarden die wij trachten te bevorderen. Ons bestaansrecht is ook een afgeleide van de kwaliteit van ons werk, en de erkenning en ondersteuning van mensen met wie en voor wie wij werken: leden, donateurs, het brede publiek, en gouvernementele en andere organisaties over de hele wereld.

Met deze Gedragcode spreken wij uit dat wij werken binnen de principes van de democratische rechtsstaat met alle daarbij behorende rechten en plichten. Werken binnen de principes van de rechtsstaat betekent ook gebruik mogen en kunnen maken van de juridische mogelijkheden die de rechtsstaat biedt. Dat betekent onder andere dat wij, als wij dat noodzakelijk vinden, de rechter vragen een genomen besluit of handeling te toetsen.

De zorg voor het leven in de meest brede zin van het woord is datgene wat onze organisaties motiveert en drijft. Onze belangrijkste instrumenten zijn: het agenderen door maatschappelijk debat en het aandragen van oplossingen. Wij vinden het noodzakelijk onze argumenten soms kracht bij te zetten met opvallende publieks- en/of media-acties. Daarbij zullen we vaak veel mensen betrekken. We werken in alle openheid en nemen altijd de volledige verantwoordelijkheid voor onze acties. Wij gebruiken geen geweld.

Waarnodig agenderen wij onderwerpen en problemen op het gebied van duurzame ontwikkeling, bescherming van natuur en landschap en de kwaliteit van het milieu, die de overheid en anderen niet agenderen of niet oplossen. Wanneer wij de overheid en anderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid doen wij dat in hun functie/rol en nooit als privé-persoon.

Beschuldigingen kunnen wij staven met argumenten en feiten. Bronvermelding behoort tot de zorgvuldigheid waarmee wij opereren. Uitspraken van bronnen die anoniem wensen te blijven worden ter verificatie voorgelegd aan derden, die het beweerde kunnen bevestigen.

4. Transparantie

Onze handtekening onder deze Gedragscode impliceert ook dat onze organisaties in alle opzichten transparant willen zijn.¹

Onze organisaties worden gefinancierd met privaat geld (leden, donateurs, Nationale Postcode Loterij, particuliere fondsen, sponsoring en giften). Daarnaast ontvangt een groot deel van onze organisaties ook nog publiek geld (subsidies). Over onze financiering zijn we open. Transparantie over onze financiën vinden we een essentieel kenmerk van en voor maatschappelijke organisaties. Dit houdt in dat we inzicht geven in van wie we geld ontvangen, maar ook waaraan we het geld uitgeven.

5. Het beheer van de Gedragscode

De bij de Gedragscode aangesloten organisaties zullen de Gedragscode duidelijk zichtbaar vermelden op hun website en in hun jaarverslag. Ook bezien de aangesloten organisaties regelmatig of aanpassingen van de Gedragscode wenselijk en/of noodzakelijk zijn. Een voorstel tot aanpassing moet worden goedgekeurd door de vergadering van aangesloten organisaties.

Voor het beheer van de Gedragscode voert Stichting Natuur en Milieu, daartoe gefaciliteerd, het secretariaat. De volgende taken zijn bij het secretariaat neergelegd:

- de lijst met ondertekenende organisaties bijhouden;
- het doel uitleggen aan potentiële ondertekenaars;
- indien wenselijk bijeenkomsten van (potentiële) ondertekenaars organiseren;
- voorstellen doen voor aanpassing van de Gedragscode als dat wenselijk wordt gevonden;
- het secretariaat voeren van de toetsingscommissie (zie bij 6).

6. De klachtenprocedure

Een klacht met betrekking tot de toepassing en naleving van deze Gedragscode wordt door de klager ingediend bij de organisatie waarover de klacht gaat. Deze organisatie behandelt de klacht volgens de eigen procedure. Als de klager vervolgens niet tevreden is met de afhandeling van de klacht door de betrokken organisatie, kan de klacht worden voorgelegd aan een onafhankelijke toetsingscommissie (zie de bijlage).

¹ De wil tot transparantie komt ook tot uitdrukking omdat een groot aantal en zeker de grotere organisaties die deze gedragscode ondertekenen, ook de Code Wijffels (Code Goed bestuur voor Goede Doelen) hanteren en het CBF-Keur voor Goede Doelen of de Verklaring van geen bezwaar van het CBF hebben.

Bijlage: de toetsingscommissie

Het streven is dat de toetsingscommissie per 1 januari 2010 in functie is.

De toetsingscommissie telt minimaal 3 en maximaal 5 leden. Een van de leden is een onafhankelijk voorzitter en de meerderheid van de commissie bestaat uit niet aan de aangesloten organisaties verbonden personen. De leden van de toetsingscommissie zijn voor 2 jaar benoemd door de aangesloten organisaties en functioneren op onbezoldigde basis.

Het secretariaat van de toetsingscommissie wordt gevoerd door Stichting Natuur en Milieu.

De commissie wordt ad-hoc bijeen geroepen en spreekt een oordeel uit over de ingediende klacht. Dit oordeel wordt door de betrokken organisatie duidelijk zichtbaar gepubliceerd op de eigen website met de vermelding wat met het oordeel is/wordt gedaan. Het oordeel van de commissie kan verschillende aspecten bevatten: in geval van gegrond verklaring van de klacht kan de commissie de betrokken organisatie bijvoorbeeld vragen excuses aan te bieden, of de interne procedures aan te passen. Ook kan de commissie de vergadering van aangesloten organisaties adviseren een organisatie te berispen, of na herhaalde gegrond verklaring van klachten over te gaan tot het verwijderen van de organisatie uit de lijst van ondertekenende organisaties.